

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Controversiarvm Omnivm Hviivs Ævi Lvthero-Calvinisticarvm Libri Tres

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1627

IX. An Deus operetur nobiscum peccata nostra?

urn:nbn:de:hbz:466:1-35233

minum, non rectè dictum esset, auferre labium à veracibus, & à senibus prudentiam, auferre cor Principibus terræ, vt errent per devia. &c. Vnde apparet certa destinatione Dei impulsos sc. Assyrios. Et §. 4. Homo iusto Dei impulsu agit, quod sibi non licet. Inst. 3. c. 23. §. 9. Excusabiles peccando &c. supra quæst. 6.

SVADET istis. Dominus 2. Reg. 16. Præcepit Semei, vt malediceret Dauid. Et 2. Reg. 24. Commouit Dominus Dauid dicens: Vade, numera Israel & Iudam. Ezech. 14. Ego Dominus decepi prophetam illum. Et 2. Theff. 2. Mittere illis Deus operationem erroris, vt credant mendacio. Pl. 43. Declinasti semitas nostras à via tua. Pl. 104. Conuertit cor eorum, vt odirent populum eius. Ioan. 13. Quod facis fac cito.

AVTOR. DEVS neminem tentat ad malum, minus necessitat.

1. Teste S. Scriptura in *Antichristo* p. 4. q. 7. Notat tamen S. Aug. l. 2. de consensu Euang. c. 3. duplex genus tentationum, vel ad probandum: Vt Gen. 22. *Tentauit Deus Abraham: Vel ad seducendum; sic Iac. 1. Ipse neminem tentat.* Imò. Cor. 13. *Fidelis Deus, qui nõ patietur vos tentari supra id, quod potestis; tantum abest, vt tentatione inducat in casum. &c.*

2. Deinde, est in Ecclesia Discretio spirituum. Cor. 12. *Diuisiones gratiarum sunt: At si Deus impellit nos ad bona, & mala, semper existimare possum ex Deo instinctum esse. Sed contra monemur ibidem: Nolite credere omni spiritui; sed probate spiritus, si ex Deo sint: Caluino autem bona, mala; vera, falsa perindè inspirantur à Deo: Nullus igitur sensus Scripturæ foret hæreticus: nec verus à falso discerni posset.*

DICO AD obiecta. Deus circa hominum peccata facit plura:

1. Non impedit conatum peccare volentium.

2. Negat eis, gratiã destitutis, auxilium speciale contra peccatum.

3. Permissiue finit pronos ad peccandum peccare.

4. Occasionem offert subindè peccandi.

5. Peccata impiorum dirigit ad salutem electorum. Hinc liquent Scripturæ.

QVÆSTIO IX.

An Deus Operetur nobiscum peccata nostra?

CALVINVS ait Inst. 1. c. 17. §. 5. *Egyptia concedo, fures. &c. esse diuina prudentia instrumenta. Idem c. 18. §. 1. Ergo, quis quid agitent homines vel Sathan ipse, Deus clauum tenet. Infra. Absolutè incesto coitupatris thori polluens, detestabile scelus perpetrat: Deus tamen hoc opus suum esse pronunciat. §. 2. Certè nisi operaretur in mentibus hominum, non rectè dictum esset, auferre labium à veracibus. Distinctius declarat Inst. 3. c. 4. §. 2. Omitto hic Vniuersalem Motionem Dei, vnde creatura omnes, vt sustententur, ita efficaciam quibus agendi ducunt: de illa speciali Actione tantum loquor, qua in vnoquoque facinore apparet. Hæc habet ille ex sequentibus: Nam*

LUTHERVS ista fudit: *Mala opera in impijs Deus operatur. Quæ verba dein Lutherani eraserunt. ZVINGLIUS Serm. de prouid. c. 6. Quando faciunt adulterium, homic. &c. Dei opus est motorij, auferre, impulsorij. MELANCHT. Ad Rom. 8. Adulterium Dauidis, & proditio Iuda ita est proprium opus Dei, sicut conuersio Pauli. Sed hi sententiam vertentur.*

SVADET Caluinus istis. Il. 45. *Ego Detulimus, & non alter, faciens pacem, & creans malum. Ego Dominus faciens omnia hæc. Vnde Absolutè incestus, erat malum culpæ, & tamen à Deo.*

AVTOR. Deus non operatur nobiscum peccata.

1. Sic Scriptura in *Antichristo* p. 4. q. 7. *Quia odit peccata Deus, & peccatores. Quare Esau odio habuit; Cur non similiter*

militet dixit: Solem dilexi, & Lunam odio habuit quærit S. Aug. l. 1. ad Simpl. q. 2. Respondet: *Vt intelligamus omnium creaturarum artificem esse Deum: omnis a creatura Dei bona est; & homo, in quantum homo est creatura; non in quantum peccator. &c. nec odit in homine, nisi peccatum. Non odit Deus Esau hominem; sed odit Deus Esau peccatorem.*

2. Ratio: Quia quicquid Deus operatur, id volutate operatur; at peccata non vult; ergo nec operatur. Itē si Deus in peccato sit agens principale, homo instrumentum; ergo peccatum foret Dei potius, quam hominis: Et homo iniuste puniretur. Hoc negat Calvinus; Cur? Quia *vix capit id sensus carnis.* Zvinglius ait, *De hoc Deum interroga; ego ei non fui à consiliis.* Denique peccatum consistit in privatione & defectu: Deus autem non potest in agendo deficere: Calvinus verò putare videtur, quod peccatum consistat in entitate & speciali influxu Dei in illud, qui id effectiue producat.

Dico Ad Calvinum, cum Tert. *Malis culpe, & malis pœne, suum cuique parti definimus autorem: Malorum quidem peccati, diabolum; malorum verò pœna Deum creatorem, qui est mali permissor, quia dominator: non autor, quia non effector.* Proinde præuisa Absolonis mala voluntate placuit vti ad puniendum Davidem; non tamen dedit voluntatem malam, sed permisit. Ita Aug.

QVÆSTIO X.

An Deus simpliciter sit dicendus Autor peccati?

CALVINVS affirmat Inst. r. c. 18. §. 7. *Etiam*

satis aperte ostendi, Deum vocari omnium eorum Auctorem, quia isti censores volunt otioso tantum eius permisso contingere, vt Achabi tyrannidem, incestum Absolonis, conuicium Semei, apostasiam & idolomaniam decem tribuum, incendia Chaldæorum, parricidium Christi, iudicium iniquum Pilati. &c.

I. IDEM lib. de ar. prad. Negat Deum esse autorem peccatorum.

II. Distinguunt verò sic Calvinista: Deus est autor furtorum, adulteriorum; &c. sed nō tamen peccatorum: Quod opera ea, quatenus procedunt à Deo, non sint peccata; sed quatenus à mala voluntate promanant; quæ propriè est solius hominis, vt bona Dei: 3. Huius causas ferunt quatuor:

1. Quia natura humana est tota corrupta.

2. Quia Deus non vult peccatum, vt culpam; sed vt pœnam præcedentis peccati.

3. Quia Deus habet finem bonum; homo malum.

4. Quia ait Zvinglius, Deo non est polita lex; homini est polita; ideò hominis voluntas transgreditur, non Dei.

AUTOR. Deus nequaquam dici autor peccati potest: At iuxta Calvinistas debet. Quia hisce Deus physice, effectiue, & vt principale agens producit furta, adult. &c. ergo est causa peccati physica, &c. Item qui alium incitat, impellit, necessitat ad peccandum, is moralis est causa & autor primarius: Item, qui vtitur instrumento, est operis eo facti primarius autor: Item qui efficaciter procurat, vt quis peccet, is autor peccati est: Hæc talia facit Deus in peccatoribus, iuxta Calvinistas. Ergo,

Dico Ad I. Calvinus ait, Negatque idem. Disputans contra Catholicam Dei permissionem; Affirmat: Differens contra Libertinos, ex Luthero & Caluino natos, Negat se ipsum